

AUTOR NEW YORK TIMES BESTSELLEROV

MAX LUCADO

— NIKDY —

Nie si
sám

Uver v zázrak Božej

PRÍTOMNOSTI a MOCI

„Ak ste sa niekedy pýtali, či Bohu na vás skutočne záleží, otvorte túto knihu. Max nám v nej pripomína, že nikdy nie sme bez nádeje a pomoci, pretože máme Boha, ktorý robí zázraky, kráča s nami a zachraňuje nás z búrok.“

— Bob Goff, spisovateľ

„Môj priateľ Max Lucado je jedným z najdôveryhodnejších hlasov, aké nám Boh poslal. Ako obvyčajne jeho kniha prichádza v správnej chvíli. Osamelosť a izolácia sú do značnej miery koreňom našej bolesti. Ešte nikdy sme neboli na digitálnej úrovni takí prepojení, no napriek tomu sa v spoločnosti šíri pocit samoty. Nie je úžasné pripomenúť si, že Boh nás stvoril pre vzťah s ním a že mu záleží na každej sekunde našich krehkých životov? Max, ďakujem ti, že dvíhaš náš zrak k tejto pravde. Vrelo vám odporúčam túto knihu.“

— Chris Tomlin, spevák

„Osamelosť je novou pandémiou, ktorá nakazila náš svet. Štatistiky sú ohromujúce: štyridsať percent Američanov tvrdí, že im chýbajú zmysluplné vzťahy. Skvelou správou je, že nikto z nás nie je skutočne sám. Okrem toho, že nás miluje sám Boh, sme milovaní aj omnoho väčším počtom ľudí, ako si uvedomujeme. Započúvajte sa do múdrosti môjho priateľa Maxa Lucada a nechajte sa ním voviesť do najlepšieho vzťahu, aký môžete mať.“

— Greg Laurie, pastor zboru Harvest Christian Fellowship

„Práve som dočítal najnovšiu knihu Maxa Lucada *Nikdy nie si sám*. Veľmi sa mi páči jeho štýl, pretože píše tak, ako Ježiš hovoril. Prihovára sa ľuďom v ich reálnych životných situáciách, používa jazyk bežných ľudí a nezabudnuteľným spôsobom sa dotýka ich srdc. Max, ďakujem ti za to, že si, aký si. Tvoje myšlienky ma hlboko zasiahli a povzbudili tam, kde som to dnes potreboval.“

— Carter Conlon, správca zboru Times Square Church Inc.

„Boh vedel, že budeme potrebovať túto knihu. Uprostred pandémie, ktorá nás všetkých izolovala, a v čase, keď v spoločnosti vzrastá pocit osamelosti, je dobre načasovaným pripomenutím, že nikdy nie sme sami. Max nám pomáha všímať si zázraky okolo seba a ubezpečuje nás, že Boh je bližšie, ako si dokážeme predstaviť.“

— Mark Batterson, autor knihy *Modlitební kruhy*

— NIKDY —

*Nie si
sám*

AUTOR NEW YORK TIMES BESTSELLEROV

MAX LUCADO

— NIKDY —

Nie si
sám

Uver v zázrak Božej
PRÍTOMNOSTI a MOCI

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
You are
never alone:

© 2020 by Max Lucado

Vydavateľ:

All rights reserved. Published by arrangement with Thomas Nelson, a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc., U.S.A.
Translated by permission.

Slovenské vydanie:

© 2021 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť reprodukováaná, uložená do informačných systémov ani inak rozširovaná (elektronicky alebo mechanicky) bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad:

Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra:

Eva Petrovičová, Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor:

Eva Štrbová

Obálka a grafická úprava:

Štefan Talarovič, Ludmila Králiková

Originál obálky:

© 2020 Thomas Nelson, Micah Kandros

Foto na obálke:

iStock, Karen James, Shutterstock

Tlač:

Tlačiareň Heidi, s. r. o.

Prvé vydanie:

ISBN 978-80-89993-37-6

*Chcem sa úprimne poďakovať týmto ľuďom,
ktorých viera a odvaha sú inšpiráciou
pre naše cirkevné spoločenstvo:*

*Travisovi a Alishi Eadesovcom,
Brianovi a Janet Carruthovcom,
Miguelovi a Haydee Feriaovcom,
Mariovi a Christine Gallegosovcom,
Samovi a Ann Gonzalezovcom,
Jimmymu a Annette Pruittovcom
a Richovi a Linde Ronaldovcom.*

Pokiaľ nie je uvedené inak, biblické citáty sú prevzaté z: *Biblia. Sväté písmo Starého a Nového zákona*. Trnava: Spolok sv. Vojtecha, 2013.

obsah

PRVÁ KAPITOLA	
My to nezvládame, ale Boh áno	13
DRUHÁ KAPITOLA	
On doplní, čo život vzal	23
TRETIA KAPITOLA	
Dlhá cesta medzi vyslovenou a vypočutou modlitbou	35
ŠTVRTÁ KAPITOLA	
Vstaň, vezmi a choď	47
PIATA KAPITOLA	
On to vyrieši	59
ŠIESTA KAPITOLA	
JA SOM v tej búrke s tebou	71
SIEDMA KAPITOLA	
On otvára oči slepým	81
ÔSMA KAPITOLA	
Hlas, ktorý vyprázdňuje hroby	93
DEVIATA KAPITOLA	
Všetko je splatené	105
DESIATA KAPITOLA	
Videl i uveril	115
JEDENÁSTA KAPITOLA	
Raňajky s Ježišom	127
DVANÁSTA KAPITOLA	
Ver, len ver	141
POZNÁMKY	153

Podakovanie

Myslím si, že to bolo takto: Boh si uvedomil, že Luca-
do sa nezaobíde bez pomoci celého neba. Vedel,
že sa ľahko nechám rozptýliť, odkladám veci
na neskôr, neustále na niečo frflem a mávam depky, a preto
budem potrebovať prvotriedny podporný tím, na aký by žiar-
lili aj anjeli. Ako ináč si mám vysvetliť to, že ma obklopujú takí
úžasní ľudia? Nezaslúžim si ich. Ale mám ich veľmi rád.

Dámy a páni, predstavujem vám (poprosím fanfáry)
najlepši podporný tím, aký kedy mal nejaký spisovateľ!

Lepšie editorky, ako sú Liz Heaneyová a Karen Hillová,
nenájdete. Po milióny raz vám ďakujem!

Carol Bartleyová, ty si v redigovaní to, čo bola Julia
Childová vo varení: jednotka.

Nebo nám požičalo Steva a Cheryl Greenovcov a my sa ich v žiadnom prípade nechystáme vrátiť.

Vo vydavateľstve HarperCollins Christian Publishing pracuje tento tím superhrdinov: Mark Schoenwald, Don Jacobson, Tim Paulson, Mark Glesne, Erica Smithová, Janene MacIvorová a Laura Minchewová.

Rád by som vzdal hold Brianovi Hamptonovi, úžasnému mužovi, ktorý nás opustil v čase, keď sme dokončovali túto knihu.

David Moberg sa od roku 1975 pohybuje vo svete kresťanskej literatúry a od roku 1989 je dôležitou súčasťou aj môjho sveta. Ďakujem ti za to, že... skrátka, že si Davidom Mobergom.

Jana Muntsingerová a Pamela McClurová sú reklamné agentky, ale podľa mňa ich lepšie vystihuje slovo *priateľky*. Ďakujem vám!

Greg a Susan Ligonovci upokojujú, vysvetľujú, tvoria. Je niečo, čo nedokážete? Bez vás by to nešlo.

Dave Treat opäť podporoval tento projekt svojimi modlitbami. Nech Boh vyslyší všetky tvoje prosby!

Janie Padillová a Margaret Mechinusová, ďakujem vám, že dvíhate telefonáty, odpisujete na emaily a chaos meníte na poriadok.

Brett, Jenna, Rosie, Max, Andrea, Jeff a Sara, náš rodokmeň je vďaka vám čoraz zelenší a plný života. Mám vás všetkých veľmi rád!

A veľké ďakujem patrí mojej manželke Denalyn. Keď ťa Boh utváral, použil na to materiál, čo vzal z huslí a kvalitného vína, pretože aj ty si s pribúdajúcimi rokmi čoraz lepšia. Lúbim ťa.

— PRVÁ KAPITOLA —

My to
nezvládáme,
ale Bůh ano

Som na to sama a nezvládam to.“
Rozprávali sme sa už dobrú hodinku, keď vyslovila tieto slová. Popritom sme popíjali kávu z automatu na nemocničnej chodbe. Ona s umelým sladidlom, ja so smotanou v prášku. Bola útlej postavy, bez mejkapu, s mastnými vlasmi. Pokrkvané tričko na nej viselo. Napadlo mi, či v ňom aj nespáva. V jednom kuse miešala kávu plastovou paličkou, až nápoj v poháriku pripomínal jej zvrátené pocity – neustávajúci cyklus bezmocnosti.

Jej sedemnásťročný syn, ktorý práve ležal na jednotke intenzívnej starostlivosti asi päťdesiat metrov od nás, už vyše roka – a možno aj dlhšie – zápasil so závislosťou od opiátov. Do nemocnice sa dostal po autonehode. Štyri dni nútenej detoxikácie v ňom vyvolali silnú túžbu po liekoch, ktoré mu lekári odmietli dať. Z toho dôvodu bol k posteli pripútaný remeňmi.

To, čo som vám ja povedal v jedinom odseku, mi jeho mama rozprávala takmer hodinu. Jej rozprávanie sprevádzalo vzlykanie, hlboké povzdychy a aj záblesky hnevu vždy, keď sa zmienila o exmanželovi, ktorý im väčšinu roka neposielal alimenty. Za celý týždeň, čo bol syn v nemocnici, sa tam

neukázal ani raz. Vždy mal nejakú výhovorku. Táto žena bola presvedčená, že je na všetko sama a že to nevláda.

Svoj polystyrénový pohárik zvierala tak tuho, až som myslel, že praskne.

Poznáte ten pocit? Viete, aké to je, keď sa ocitnete na dne? Keď ste presvedčení, že na vás nikomu nezáleží, že vám nik nedokáže pomôcť, nik vás nepočuje a nedbá na vaše volanie o pomoc?

Ak viete, o čom hovorím, nie ste sami. Nemyslím tým, že nie ste jediní, kto ten pocit pozná. Myslím tým to, že nie ste sami. Bodka. Ten temný pocit izolácie a bezmocnosti tu nemusí byť navždy. Ak si myslíte, že ste na všetko ostali sami a že to nevládajte, mám pre vás niekoľko príbehov na zamyslenie.

Lepšie povedané, apoštol Ján má pre vás niekoľko príbehov na zamyslenie. Vo svojom evanjeliu vytvoril mozaiku zázrakov, ktoré boli „napísané, aby ste verili, že Ježiš je Mesiáš, Boží Syn, a aby ste vierou mali život v jeho mene“ (Jn 20, 31).

Viera, ktorá prináša život! O tom chce Ján hovoriť. O pevnej, odolnej a nezlomnej viere. Keď veríme, dejú sa nečakané veci: nachádzame silu, ktorú prirodzene nemáme; dokážeme vykonať aj to, čo prevyšuje naše schopnosti; a napadajú nám riešenia, na ktoré by sme sami neprišli.

Veriť neznamená klaňať sa nejakému božstvu. Veriť znamená vložiť svoju dôveru v Boha. Je to rozhodnutie bezvýhradne sa spoľahnúť na silu živého a milujúceho Spasiteľa.

Nakoľko to robíme, natoľko máme „život v jeho mene“. To je účel zázrakov. Ján opisuje znamenia, aby v nás vzbudil vieru v prísľúbenie, že vy ani ja nikdy, nikdy nie sme sami. Nebol to azda jeden z Kristových posledných prísľubov? Pred

nanebovstúpením svojich priateľov ubezpečoval: „Ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28, 20).

Pre Jána to muselo mať neopísateľný význam.

Predstavte si, že tieto príbehy rozpráva ako stavec. Má prešedivené vlasy a vrásky, ale oči plné nádeje a smiech, ktorý dokáže naplniť celú miestnosť. Vede skupinu Kristových nasledovníkov v Efeze. Rád im rozpráva – a oni radi počúvajú – o dni, ktorý sa odohral pred šesťdesiatimi rokmi vyše tisíc kilometrov odtiaľ, keď ho Ježiš vyzval, aby zanechal rybársku sieť a nasledoval ho. A on poslúchol.

Rovnako tak aj Peter, Ondrej a Jakub. Všetci už zomreli. Splnili svoje poslanie a dokončili svoj beh na zemi. Iba Ján zostal.

A vedomý si svojho blížiaceho sa konca, podujíma sa na svoju poslednú úlohu. Markovo evanjelium už koluje medzi ľuďmi, aj Matúš a Lukáš spísali svoje rozprávania o Kristovom živote. Ján plánuje urobiť to isté, a predsa je jeho evanjelium odlišné. Zameriava sa totiž na udalosti, o ktorých oni nepísali, a ich rozprávania dopĺňa o rôzne podrobnosti. Ako osnovu svojho evanjelia si volí „znamenia“.

Berie nás do Kány na ochutnávku vína, potom do Kafarnauma, kde sme svedkami toho, ako otec objíma syna, ktorý mal zomrieť. Zažívame nespútanú búrku na Genezaretskom jazere a počujeme vravu hladného zástupu. Vidíme, ako ochrnutý vstáva a slepému sa otvárajú oči. Ján nás privádza na dva cintoríny a pod kríž a pozýva vypočuť si istý rozhovor pri raňajkách, ktorý jednému apoštolovi zmení život. Zázraky, ktoré si Ján vybral, zahŕňajú všetko od svadby po násilnú popravu, od prázdnych žalúdkov po prázdne sny, od stratených nádejí po smrť blízkych priateľov. A na tieto

znamenia sa budeme dívať veľmi, veľmi pozorne, aby sme ich vnímali tak, ako Ján chcel: nie ako záznamy v kronike, ale ako vzorky z katalógu Božích skutkov.

Všetky tieto udalosti sa zlievajú do jedného hlasu, ktorý nás vyzýva zdvihnúť oči a otvoriť si srdce pre možnosť – a vlastne skutočnosť –, že tá najväčšia sila vo vesmíre, ktorou je Boh, chce naše dobro a prináša nám nádej.

Ján tieto zázraky nezaznamenal preto, aby na nás zapôsobil, ale aby nás podnietil veriť v Kristovu nežnú prítomnosť a zároveň obrovskú moc. Tento výber zázrakov hlása: Boh si s tým poradí! Myslíte si, že ste na všetko sami a že to nezvládnete? Hlúposť. Boh vás ponesie.

Ste silnejší, ako sa nazdávate, pretože Boh je bližšie, ako si myslíte.

Ježiš sa dotýkal rán. Hovoril slová nádeje. Premieňal životy. Požehnával. Jeho zázraky hlásali: „Som tu. Záleží mi na vás.“

Keby Ježišovi išlo iba o to, aby dokázal svoje božstvo, mohol z ničoho stvoriť křdeľ vtákov alebo prikázať stromom, aby sa vykorenili a odleteli. Mohol potôčiky zmeniť na vodopády a kamene na čmeliaky. Také činy by dosvedčili jeho moc. On nám však chcel ukázať viac. Chcel, aby sme videli, že je tu Boh, ktorý robí zázraky a ktorý nás miluje, zaujíma sa o nás a prichádza nám na pomoc.

Potrebuje toto uistenie aj v súčasnosti?

Táto kniha je dieťaťom karantény, lebo vznikla v období koronavírusu. Keď som ju začal písať, väčšina z nás o ochorení COVID-19 nič netušila. Slovné spojenia ako „sociálny odstup“ a „zákaz vychádzania“ sa vyskytovali iba v odborných príručkách, nie v našej každodennej slovnej

zásobe. To všetko sa však zmenilo. Keď píšem tieto riadky, milióny ľudí trčia zavreté vo svojich bytoch, domoch, chatách či chatrčiach.

Táto kríza iba zhoršila už beztak sa vzťahujúcu epidémiu izolácie a depresie. Podľa istej štúdie vplyva osamelosť na naše zdravie rovnako negatívne ako vyfajčenie pätnástich cigariet denne. Môže viesť k demencii, Alzheimerovej chorobe, ochoreniam srdca, oslabeniu imunitného systému a celkovo kratšiemu životu.¹

Zamestnanci jednej z najväčších amerických nemocníc označili osamelosť za hlavnú príčinu preplnených čakární na pohotovosti. K tomuto šokujúcemu záveru došli v texaskej nemocnici Parkland Hospital, keď sa pokúšali odbremeniť preťažený systém. Analýzou dát získali zoznam osemdesiatich pacientov, ktorí v priebehu dvanástich mesiacov navštívili pohotovosť 5139-krát a ich ošetrovanie stálo 14 miliónov dolárov.

Následne vytvorili tímy zamestnancov, ktorí týchto pacientov navštívili s cieľom zistiť príčinu ich častých návštev pohotovosti. Záver? Osamelosť. Pridruženými faktormi boli aj chudoba a nedostatok jedla, ale kľúčovým činiteľom bol pocit izolácie. Na pohotovosti zažili pozornosť, láskavosť a starostlivosť, preto sa tam opakovane vracali. Chceli cítiť, že niekomu na nich záleží.²

Netúžime po tom všetci? Apoštol Ján chcel, aby sme vedeli, že Niekomu na nás záleží. Chcel, aby sme verili a bezvýhradne sa spoľahli na silu milujúceho Boha.

Nie je Bohu ukradnuté, keď sa cítim vyčerpaný životom?
Pomôže mi, keď sa na mňa zosypú problémy?